

ดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน: บทเรียนจากนานาชาติ

โดย

ศาสตราจารย์ ดร. มন্ত্রী จุฬวัฒน์ทล ประธานอำนวยการ
คุณกิตติ คัมภีระ ผู้อำนวยการ การจัดการสิ่งแวดล้อม
สถาบันคีนัน แห่งเอเชีย

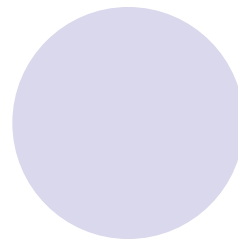
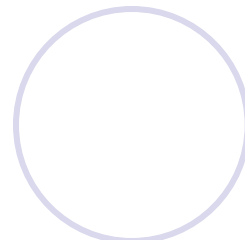
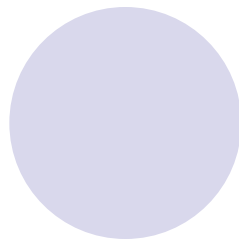
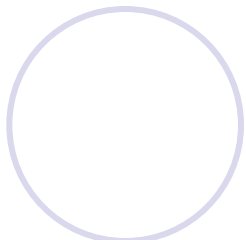
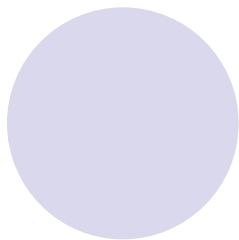
จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

ณ ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้าอิมแพ็ค เมืองทองธานี
วันที่ 30 มิถุนายน 2546



ประเด็นสำคัญ

- ทำไมต้องมีดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- กรณีกิจจาก 4 ประเทศ
 - สหรัฐอเมริกา
- บทเรียนจากต่างประเทศ
- SDI Road map



ทำไมต้องมีดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน



ทำไมต้องมีดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน

- เพื่อติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าของการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ว่า ณ วันนี้เรายืนอยู่ตรงไหน
- เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ ในระดับนโยบาย
- เป็นเครื่องส่งสัญญาณเตือนว่าการพัฒนาประเทศเดินมาถูกทางหรือไม่



ดัชนีชี้วัดผลการดำเนินการ (Performance Indicator-PI)

ดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Indicator-SDI)

PI: ดัชนีชี้วัดผลการทำงานหรือดำเนินการ
ส่วนใหญ่จะสะท้อนภาพเชิงเดี่ยว

SDI: ดัชนีชี้วัดผลของการดำเนินงานที่สะท้อนถึง
ประสิทธิภาพ บ่งบอกถึงความยั่งยืน และสะท้อน
ทั้งภาพเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม และสังคม

การแสดงผลผ่านมาตรวัด (Dash Board)



การแสดงผลบนมาตรวัด: หน้าปัทม์รถยนต์

มิเตอร์วัดความเร็ว

: อัตราความเร็วของรถยนต์ กม/ชม
เป็น PI

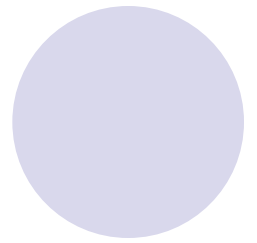
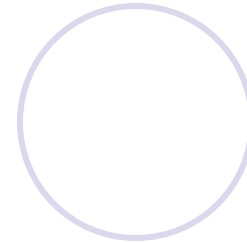
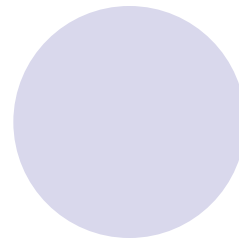
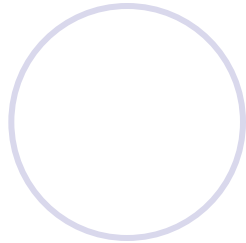
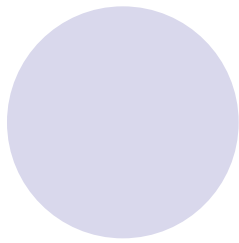
มาตรวัดปริมาณน้ำมัน

: แสดงทรัพยากรที่ใช้บอกถึงปริมาณ
ของน้ำมันที่มีอยู่

มาตรเตือนสถานะการทำงาน : บอกสถานะอุณหภูมิ สภาพน้ำมัน
หล่อลื่น ไฟหน้า

ดัชนีบ่งบอกความยั่งยืน

: ประสิทธิภาพของการใช้เชื้อเพลิง
(กม/ลิตร) ต่อ อัตราความเร็ว (กม/ชม)
เป็น SI



กรณีศึกษา บทเรียนนานาชาติ 4 ประเทศ



กรณีศึกษา: บทเรียนจากนานาชาติ

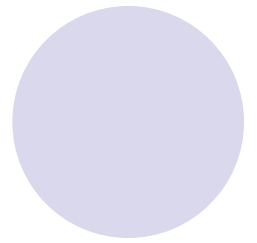
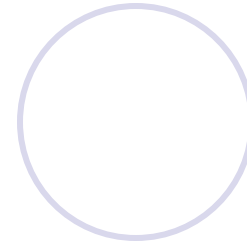
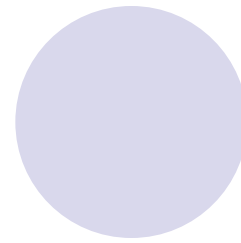
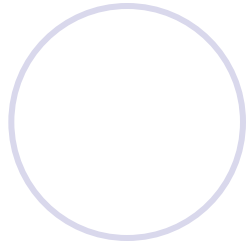
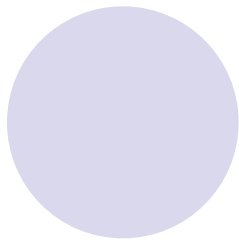
กรณีศึกษา 4 ประเทศ

- สหรัฐอเมริกา
- ไต้หวัน
- สวีเดน
- เกาหลี



กรอบกลุ่มในประเด็น

- คณะกรรมการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งชาติ
- คณะทำงาน SDI
- การพัฒนาดัชนีชี้วัด
- ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
- บทเรียน



กรณีศึกษา: สหรัฐอเมริกา



กรณีศึกษา: สหรัฐอเมริกา

- 1993 : จัดตั้ง President's Council on Sustainable Development (PCSD) ในสมัยประธานาธิบดี คลินตัน
- 1996 : PCSD จัดทำรายงาน “Sustainable America: A new consensus for prosperity, Opportunity and a Healthy Environment for the Future” เสนอต่อประธานาธิบดี
- : เสนอแนะให้จัดทำ ดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน ระดับชาติ

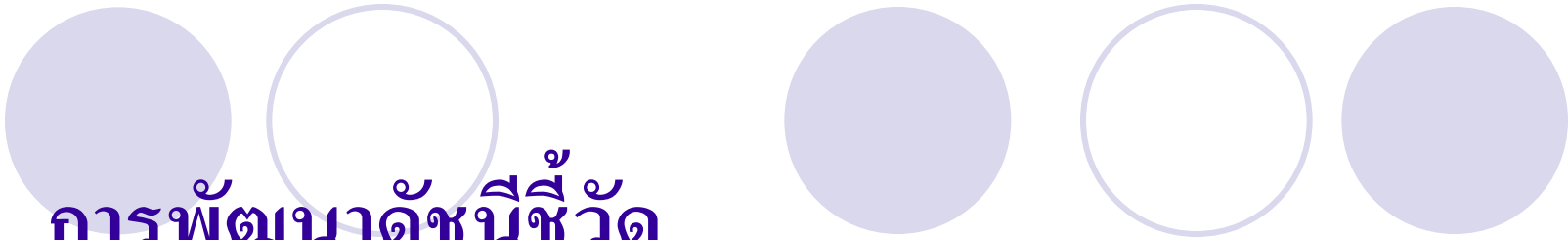
กรณีศึกษา: สหรัฐอเมริกา (ต่อ)

1996: รัฐบาลจัดตั้ง คณะทำงาน Interagency Working Group on Sustainable Development Indicators (SDI Group)

: SDI Group ประกอบด้วย

- ผู้แทนรัฐบาล
- สถาบันไม่แสวงหาผลกำไร
- มหาวิทยาลัย
- NGOs

: SDI Group รายงานตรงต่อ Council on Environmental Quality, The Executive Office of the President

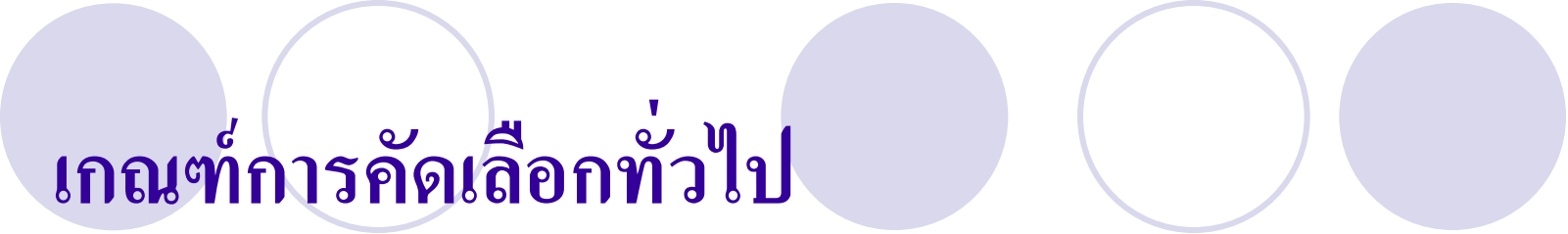


การพัฒนาดัชนีชี้วัด

- วิเคราะห์โดยใช้หลักการ State-Pressure-Response
- ขั้นตอนเป็นการรวบรวมดัชนีชี้วัดที่มีอยู่จากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งภาคเอกชนกว่า 400 ตัวชี้วัด

ขั้นตอนของการพัฒนาดัชนีชี้วัด รุ่นที่ 1 (1999)

- พัฒนารอบการจัดทำ SDI
- สร้างขบวนการคัดเลือก SDI
- เลือกชุด SDI จำนวน 40 ดัชนีชี้วัดจาก กว่า 400 ดัชนีชี้วัด
- สร้าง Web Site เพื่อเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
- กำหนดกรอบสำหรับการพัฒนา SDI รุ่นต่อไป



เกณฑ์การคัดเลือกทั่วไป

- เป็นตัวแทนของประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป็นที่เข้าใจง่าย
- สามารถวัดได้
- มีข้อมูลสนับสนุน
- สะท้อนภาพระดับชาติ
- สามารถเชื่อมโยงสู่ระดับภูมิภาค รัฐ และเมือง

เกณฑ์การคัดเลือกเฉพาะ

- สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรต้นทุน
- สะท้อนปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์
สำหรับปัจจุบันและอนาคต
- สะท้อนปัญหาในระยะยาว
- สะท้อนปัญหาที่อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถือว่า
เล็กน้อย แต่ก่อให้เกิดปัญหาการสูญเสียอย่างใหญ่หลวง
เช่น การสูญเสียพันธุ์ของสัตว์หายาก



คำถามหลักในการพิจารณาคัดเลือกดัชนีชี้วัดชุดแรก

- What does sustainable development really mean?
- How do we know if we are making progress?
- And what measures are most useful in evaluating our progress?



การพัฒนาศูนย์วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน รุ่นที่ 2 (2002)

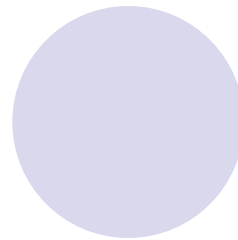
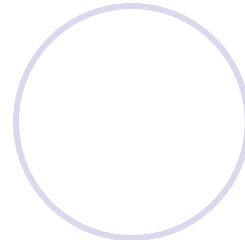
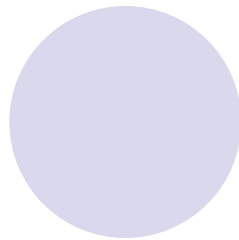
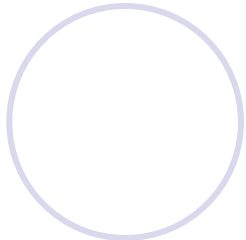
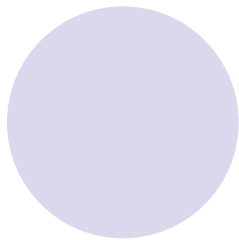
- ผลจากการแจกจ่ายรายงานการพัฒนา ศูนย์วัดรุ่นแรก
จำนวน 5,000 เล่ม
- ผลสะท้อนกลับผ่าน Web Site รวม 100,000 ราย

ขั้นตอนการพัฒนาดัชนีชี้วัด รุ่นที่ 2

- ปรับปรุงดัชนีชี้วัดรุ่นที่ 1
- ตรวจสอบดัชนีชี้วัดอื่นๆ เพิ่มเติม
- ประเมินทางเลือกอื่นในการพัฒนาดัชนีชี้วัด
- ศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับประเด็นการพัฒนาที่ยั่งยืน
หลายๆ ทางเลือก
- รับฟังข้อเสนอแนะจากทั้งภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม
NGO และชุมชน

คำถามหลักที่ใช้ในการพัฒนาดัชนีชี้วัด รุ่นที่ 2

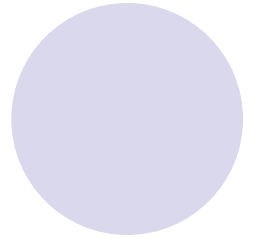
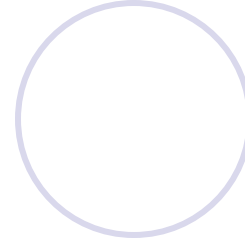
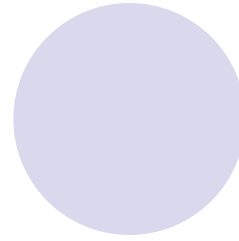
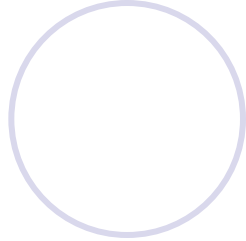
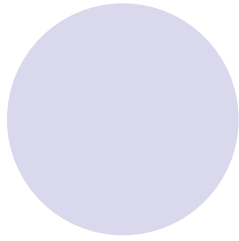
- Why is this indicator important?
- What does this indicator show?
- How does this indicator relate to sustainable development?
- Where can we get information?



บทเรียนจากต่างประเทศ

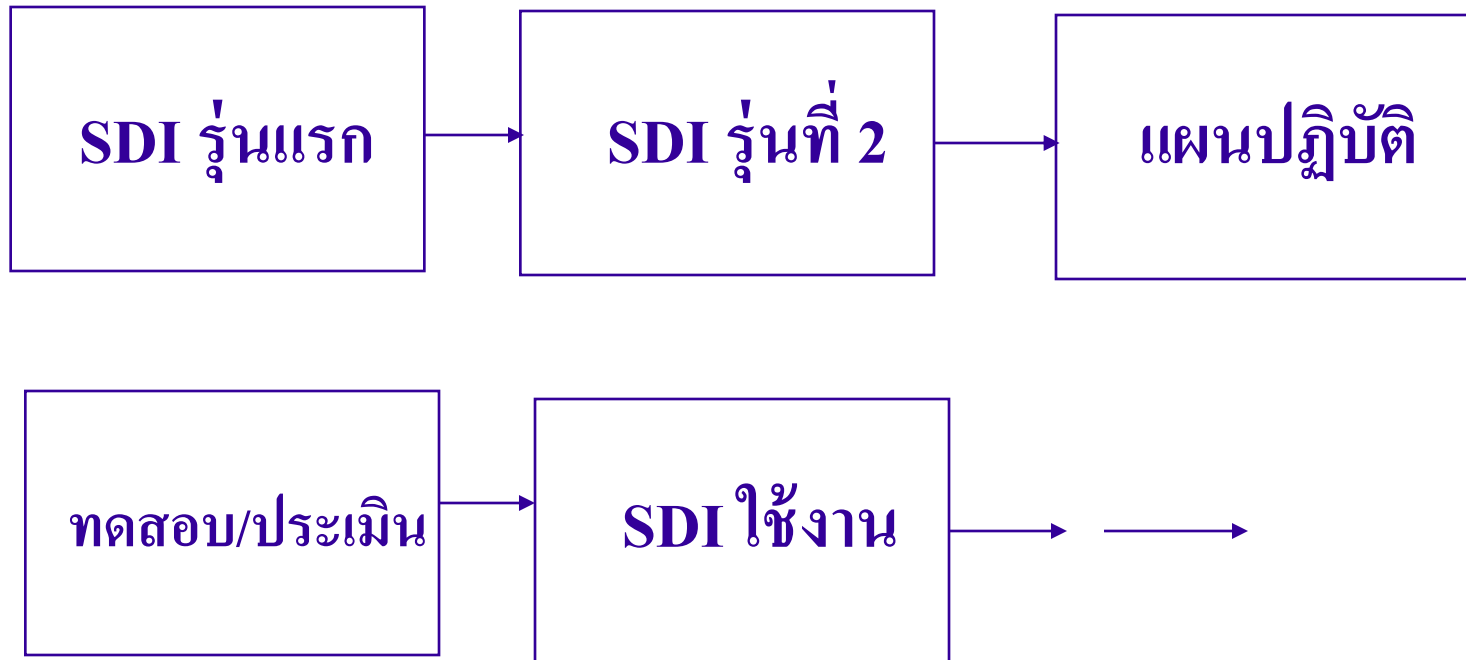
บทเรียน : ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ต้องเป็นนโยบายของรัฐ และสนับสนุนโดยการเมือง
2. มุ่งองค์กรระดับชาติเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งได้แก่คณะกรรมการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งชาติ
3. คณะกรรมการควรมาจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย และ NGO
4. เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยมีคณะทำงานจากทุกสาขา และทำงานเป็นทีมในระยะยาว (Government Sponsor Project)
5. ดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ตลอดเวลา และยังคงต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
6. มีการเผยแพร่ และแจกจ่ายให้สาธารณชนรับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งรูปรายงาน และผ่าน website
7. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน



SDI Road map

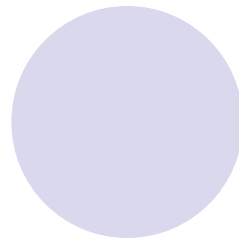
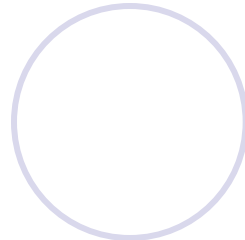
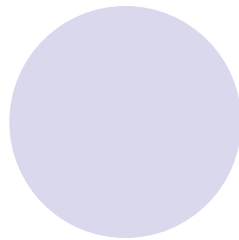
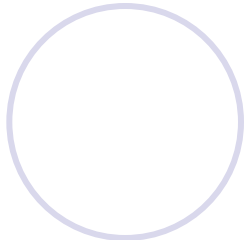
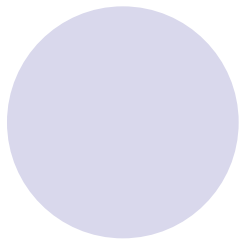
SDI Road Map





Next Steps

- Establish a public-private, collaborative, non-partisan committee to promote Sustainability Indicators for Thailand.
- Establish *an independent institute* with the mission of providing scientifically defensible indicators.
- Establish *a steering committee* to coordinate the role of various governmental agencies in the institute.



ขอบคุณ